

N^{er} 40 i 41.

DZIENNIK RZĄDOWY

WOLNEGO MIASTA KRAKOWA

I JEGO OKRĘGU.

W Krakowie dnia 27^{go} Listopada 1830 r.

Nro 6372. D. G. S.

PRZEPISY

DO USTANOWIENIA NADZORU RZĄDOWEGO

N A D

KOPALNIAMI.

SENAT RZĄDZĄCY W. M. KRAKOWA.

Zważywszy potrzebę wskazania pewych Prawideł podług których stósownie do dzisiejszey Organizacyi Władz Zwierzchność Lenna i Nadzór Administracyjno-Policyiny nad kopalniami sprawowanym i Obowiązki z nadań Lennych wypły-

waiące przez Lenników wypełnianemi bydź mają temczasowo, aż do zaprowadzenia nowej Ustawy górniczej, rozporządza co następuje:

- 1) Senat Rządzący w moc istniejących Ustaw Górniczych sprawuje Zwierzchną Lenniczną władzę nad kopalniami tak do Skarbu publicznego, jak prywatnych Lenników należącemi.
- 2) Bezpośredni Dozór nad kopalniami należeć ma do Inspektoratu kopalni, przy którym zostaje zarazem Administracya kopalń Skarbowych, pośredni zaś przy Wydziale Dochodów pub: w Senacie Rządzącym.
- 3) Udzielanie Listów śledczych (Szurbrief) zamówień (muthung) spoczynku (frist) należeć będzie do Wydziału Dochodów Publicznych; udzielanie zaś Listów Lennych (Lehnbrief), orzekanie względnie wygaśnięcia prawa lennego (ins Freje fallen) następować będzie przez Senat Rządzący, za wysłuchaniem w każdym z powyższych wypadków opinii Inspektoratu kopalń. W Dobrach Prywatnych i Instytutowych, aż do dalszego Rozporządzenia Rządu, prawa lenności samym tylko Właścicielom Dóbr udzielanemi bydź mają.
- 4) W duchu Uchwały Senatu Rządzącego z dnia 4 Sierpnia r. b. do L. 3941 zapadłej, uformuje Wydział Dochodów publ: wspólnie z Inspektoratem kopalń:
  - a. Kadastr wszystkich kopalni, na zasadzie nadań lennych otwartych, tak sporządzony, aby obeymował

imiona i nazwiska Lenników, tytuły pierwiastkowego nadania i ostatniego nabycia, wymienienie miar górniczych, opisanie granic kopalń, wymienienie warunków w Liście Lennym zawartych, a nareszcie rubryki w któreby udzielanie spoczynku, lub wygaśnięcie praw prenotowanemi być mogły.

b. Księgę Ingrossacyią w którą wszelkie Listy lenne, tak za zeszłego Rządu, jak za terażniéjszych wydane wciągniętemi być mają.

c. W Księgę Mapp górniczych do nadań Lennicznych stósuiących się.

Kadastr ten i Księgi winny być w dwóch Exemplarzach utrzymowanemi, z których ieden zostawać będzie w Wydziale Dochodów publ: a drugi w Inspektoracie Kopalń.

- 5) Inspektorat Kopalń sporządzi dokładny opis granic kopalń, i takowy Wydziałowi Dochodów publ: nadeszle, przekona się czyli znaki graniczne nie zostały naruszonemi i zgadzają się z Mappą, a na przyszłość czuwać będzie nad tem, aby znaki graniczne w przyzwoitym znajdowały się stanie.
- 6) Inspektor Kopalń zwiedzać winien corocznie Kopalnie prywatne i przekonywać się czyli takowe w przyzwoitym stanie są utrzymywane i prowadzone systematycznie wedle zasad sztuki górniczey, czyli szkodą sąsiedzkiom kopalniom nie zagrażają; lub nakoniec, czyli bez konie-

czney potrzeby w pola uprawiane, lub pomiędzy budowle nie są posuwaniem? a zoczywszy zboczenia, rozporządzi coby dla porządku budowania bezpieczeństwa i ocalenia własności przedsięwziąć należało; następnie czuwać będzie, aby Rozporządzenie to było wykonanem; w przeciwnym razie uczyni o tem Rapport Wydziałowi Dochodów publicznych, który dalsze wyda zalecenia.

- 7) Inspektorat czuwać winien, aby przy kopalniach znajdowały się miary sprawiedliwe i nie inne iak takie, które w Kopalniach Rządowych zaprowadzonemi zostały.
- 8) Inspektorat czuwać będzie nad tem, aby kopalnie w ciągłym ruchu utrzymywały się, a w razie dostrzeżenia, iż która z Kopalń jest nieczynną, a w terminie przez Ustawę górnica naznaczonym nie żądała spoczynku, doniesie o tem Senatowi Rządzącemu, który co z prawa wypadnie postanowi.
- 9) Gdy wszelkie szkody przez Kopalnie w gruntach, ziemiopłodach, lasach, łąkach lub budynkach zrządzone, przez bicie stolniów, szachtów, Roboty odkrywane lub podziemne, sypanie Chałdów i t. p. stósownie do ustaw górniczych wynagrodzonemi byđz powinny, przeto Inspektorat czuwać ma nad tem, aby wynagrodzenie to bez odwłoki Stronom czynione było. A ilekroć Lennicy Roboty swe w grunta cudze po zakres Im odmierzony posuwać zechcą, nie wprzód to czynić mają, dopóki Im za

ziewaniem Inspektora Kopalń i nastąpionym układem o wynagrodzenie, nowe miejsca odmierzonymi i oddanymi pod użycie nie zostaną.

- 10) Lennicy Kopalniani stósownie do osnowy Listów lennych, winni są swych Officyalistów, którym prowadzenie Kopalń i Rachunków powierzonym jest do wykonania przysięgi na wierność, tak Rządowi iak Lennikom i Gwarkom w Wydziale Dochodów publi: stawić, i na przyszłość przy zayść mogącey odmianie Officyalistów, o takowey Inspektoratowi Kopalń donosić, który następnie Wydział Dochodów publi: o tem zawiadomi w celu pociągnięcia onychże do wykonania przysięgi.
- 11) Lennicy stósownie do przyiętych Listami Lennemi obowiązków winni są złożyć w Inspektoracie Kopalń Rachunki od dnia 1 Czerwca 1828 r. do 1 Czerwca 1830 r. zaległe, ułożone łącznie za całą Epokę; od 1 Czerwca zaś r. b. 1830 zaczynając i na przyszłość składać mają regularnie w Inspektoracie Kopalń Rachunki kwartalne, obejmujące rzetelne obliczenie ilości wydobytego płodu kopalnianego, kosztów wydobywania, kwot za sprzedane płody kopalniane zebranych, a nakoniec zysku lub straty, wsparte wiary godnymi dowodami. Rachunki te nie tylko przez Lennika lub Administratora Kopalni, lecz także przez Szychtmaystra Rachunki Kopalń prowadzącego, Officyalistę podpisanymi bydz powinny. Inspektorat

Kopalń zrobiwszy nad temi Rachunkami Uwagi, przedstawi oneż Wydziałowi Dochodów publ: który zlustrowawszy ie za pośrednictwem Bióra Rachunkowego, przedstawi Senatowi Rządzącemu z wyrachowaniem przypadającej Skarbowi publicznemu Dziesięciny. Lennicy w Dobrach Prywatnych Kopalnie utrzymuiący, z względu na Rozporządzenie zamieszczone poniżey w Art: 13 od składowania Rachunków na teraz uwalniaią się. Obowiązani są iednak oneż w porządku prowadzić i utrzymywać, aby na każde wezwanie zaprodukować oneż mogli.

- 12) Gdyby Kopalnia uważała się bydz w stracie, natedy służy iey wolność za złożeniem Dowodów dopraszania się o uwolnienie od Dziesięciny. Do którey iednak straty nie będzie mogła wliczać szkód na ubocznych spekulacyach, iak *np.* na Hutach i innych do Kopalni Węgla wyłącznie nie należących zakładach, poniesionych, gdyż te z oddzielnych Koncessyi wypływaią i Węgiel *np.* do zakładów tych użyty podług ceny powszechney, lub w Kopalni tey praktykowany sprzedany w Rachunkach zamieszczonym bydz powinien,
- 13) Pobór Dziesięcin zaległych po dzień 1 Czerwca r. b. do których oddawania Skarbowi publ: Lennicy w ogólności Listami Lennemi obowiązai się, równie iak i pobór Dziesięcin z Kopalń w Dobrach Prywatnych utrzymowany na przyszłość zawiesza się aż do dalszego Rozporządze-

nia. Od 1 Czerwca zaś r. b. Lennicy w Dobrach Narodowych Kopalnie posiadający Dziesięciny cd Węgla oddawać mają. Zawieszenie w poborze Dziesięcin z Kopalń w Dobrach Prywatnych nie uwolnia Lenników od dopełnienia innych Obowiązków z Lenności wypływających.

- 14) Gdy stosownie do przepisów Ustawy Gorniczey i Osnowy Listow lennych każdy Właściciel kopalni winien iest podług uznania Władzy Gorniczey wynagrodzić sąsiedzką kopalnią, ieżeli do szczegółowego pożytku iego kopalni przyczyniła się, zaczém w wypadkach podobnych Strony interessowane udawać się winny do Inspektoratu Gorniczego, za zgłoszeniem się których Inspektor Gorniczny na grunt ziedzie i ilość tę wynagrodzenia wedle Zasad sztuki i wszelkiey słuszności oznaczywszy, Wydziałowi Dochodu Pub: wskaże, który stanowczo w téy mierze orzecze z wolném dla Stron Decyzją tą nie kontentujących się odwołaniem się do drogi prawa.
- 15) W ogolności Lennicy winni są ściśle zachowywać przepisy Ustaw Gornicznych i budowania prowadzić wedle Zasad technicznych, bacząc na to, że ponieważ warunkiem udzielenia Im wolności wydobywania płodów Gornicznych, iest porządne ich wydobywanie i zupełne ile możliwości wyczerpanie ku użytkowi Towarzyskiemu, czemu rabunkowe iako z szkodą Potomności przedsiębrane

postępowanie jest zupełnie przeciwnem, zaczem zwracać mają troskliwie na to swą bacność, iżby obowiązkowi temu zadość czynili i kopalnie swe w porządku utrzymowali.

- 16) Rozsądzenie Sporów z Kopalń wynikających, o ile te nie dotyczyłyby praw Rządu na Lennościach wykonywanych, lub nadzoru Policyjno-Administracyjnego nad Kopalniami przez Rząd sprawowanego, należy z natury swej do Władz Sądowych, które spory te wedle obowiązujących Ustaw Górniczych rozstrzygać będą.

Wykonanie niniejszego Rozporządzenia, w czem do kogo należy, Senat poleca.

Kraków dnia 29 Października 1830 r.

WODZICKI

Mieroszewski Sek: Jen: Sen:

Nowakowski Sek. Exp. Sen.

